

و بری رسیدن به بصیرت، مدل سازیها و بسخگویی به همه نیازهای انسان، چه نیازهای اجتماعی و چه نیازهای موقعیت و منزلت، چه نیازهای قلبی، روحی و روانی اش باید به منطبق قرآن توجه کرد.

وی تصریح کرد: در قرآن سه نوع نظارت برای رشد فرهنگ وجود دارد. خود نظارتی و خود کنترلی، یعنی همیشه باید انسان برخوردش نظارت کند که در حوزه دینی ما با واژه مقدس تقوا از آن یاد می شود. تقوا یک امر آموزشی، مدل سازی و هدایت گری است. معلم، محیط آموزشی، محله، پدر و مادر و هم نشین در امر نظارت نقش دارند. نظارت در جامعه ما مغفول واقع شده و شاید اگر افراد بخواهند به آن دست بزنند دچار یک مصیبت بزرگ و گرفتاریهای شخصی می شوند، نظارت دیگر نظارت همگانی است. باید همگان بتوانند در مقابل بسپها و خوبیها عکس العمل مناسب نشان دهند وقتی قرآن تعریف از زنان و مردان مؤمن می کند اینطور می فرماید المؤمنون والمؤمنات بعضهم اولیاء بعض می گوید مردان و زنان مؤمن، پشتوانه و کمک هم هستند. وقتی که می خواهند این حمایت، دفاع و ولایت را نشان بدهد با تعبیر یأمرون بالمعروف و ینهون عن المنکر یعنی فراخوانی به سوی خوبیها و نهی از بدیها را مطرح می کنند. حالا راه و روش آن چیست؟ این را باید ما در جامعه نهادینه کنیم. امر به معروف و نهی از منکر باید امنیت داشته باشد، آیا یک کارمند در یک سازمانی جرأت دارد به مدیرش بگوید چرا این تخلف را می کنی؟ مگر می شود. وقتی یک بازرس ویژه می آید همه چیز منظم می شود. ولی وقتی تمام بدنه یک سازمان ناظر یکدیگر می شوند چه به سوی خوبیها فراخوانی کنند و چه از زشتیها نهی کنند این یک حرکت بزرگ است. لذا نظارت عمومی و همگانی در حوزه حفظ فرهنگ عمومی فوق العاده مهم است. و در نهایت نظارت خاص است که شامل قانون، نیروهای پلیس، دادگاهها و بازرسیها می گردد که همه اینها در هندسه انسان ساز قرآن تعریف ویژه ای دارد و اگر ما بخواهیم به این جایگاه برسیم، باید به این نظارتها، بها بدهیم. وحدت فرماندهی در امور فرهنگی بسیار مهم است.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر شریعتی رییس دانشگاه علامه طباطبایی در پایان گفت: برنامه ریزی برای بصیرت اجتماعی و رشد بصیرت مردمی فوق العاده مهم است. هندسه انسان ساز قرآن وقتی بحث انبیاء را مطرح می کند دائماً روی کلمه بشارت و انتظار تکیه دارد. بشارت و انداز قبل از عمل است. تشویق و تنبیه بعد از عمل است. بشارت و انداز حالت پیشگیری است. تمام فرهنگ قرآنی ما در حوزه انسان بر پیشگیری و بهداشت تأکید دارد تا بر مجازات و برخورد. یک جا هم دست به مجازات می زند.

قرآن یک کلیت فرهنگی را برای جامعه تعریف می کند و آن این است که می فرماید ما در میان هر عتلی رسولی فرستادیم. وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا لِيُعْبُدُوا اللَّهَ وَجَنَّبُوا الطَّاغُوتَ... می گوید ما برای هر ملتی یک معمار فرهنگی و یا مهندس فرهنگی فرستادیم که در تمام شئون آنها کار فرهنگی می کند. کار او در محور کلی دارد. ان عبدا لله و جنتبوا الطاغوت یعنی تسبیم در مقابل حق و مخالفت با طاغوت. اگر اصل معماری فرهنگی ما بر این دو محور سامان داده شود با تکنیکها و ابزار علمی که در اختیار داریم می توانیم دلها را تصاحب کنیم. چون فرهنگ قرآن با دلها عجین شده است و انسان گمشده خود را در این حقیقت می بیند.

رییس دانشگاه علامه طباطبایی در افتتاحیه همایش ملی مهندسی فرهنگی

وحدت فرماندهی در امور فرهنگی بسیار مهم است

دارد. لذا رفتاری از او سر می زند که مورد پسند و قبول نیست. شیطان وقتی می خواهد آدم و حوا را بفریبد و یا مورد وسوسه قرار دهد به آنان نمی گوید من شما را می خواهم برهنه کنم تا رسوا شوید بلکه سخن شیطان این است که آیا دلتان می خواهد به سوی درختی که اگر از میوه آن بخورید جاودانه شوید و به قدرتی برسید که فناناپذیر است راهنمایی کنیم. این آیات نشان می دهد: ذات و ماهیت وجود انسان طرفدار خیر و کمال است. اما از آن طرف هم آسیب پذیر و آفت پذیر است. مشکلاتی برایش پیش می آید که باید با این مشکلات برخورد کرد و این آفات و جاهای آفات را شناخت و روش مقابله با این آفات را بکار گرفت تا بشر به آن جایگاه فضلناهم علی کثیرممن خلقنا تفضیلا برسد؛ یعنی ما باید آسیب شناسی کنیم و در حوزه فرهنگ؛ راه مقابله با این آسیبها را بشناسیم. دید قرآن این است که وجود انسان ذاتاً گرایش به فرهنگ شایسته و کمال دارد و تا به آن نقطه اوج نرسد آرام نمی گیرد.

رییس دانشگاه علامه تأکید کرد: خانواده، الگوها، مدلها، مسائل اقتصادی، نیازها، همه اینها در حوزه شخصیتی انسان با آن نظام هدایت، رهبری و مهندسی می شود تا انسان به جایگاه اصلی خودش برسد. حتی انتخاب انبیاء و ولی خدا که در مکتب تشیع بعد از پیغمبر به عنوان مهمترین مسئله در مکتب ما است در راستای مهندسی فرهنگ و مدیریت فرهنگی در جامعه است. لذا شما می بینید آیه ای که بر پیغمبر اکرم نازل شده اشاره به همین مسئله دارد. یا ایها الرسول بلغ ما انزل علیک من ربک فان لم تقفل فما بلغت رسالتک، اگر این کار را نکنی رسالت ناقص است. یعنی قرار است این مردم به کمال برسند. ولی وقتی مهندسی فرهنگی اعمال نشود این رسالت بلیغ نیست؛ نارسا است.

مهندسی برای خودش ساز و کارهایی دارد خواهش من این است که ما از قرآن نگریم. قرآن کتاب انسان ساز است

حجت الاسلام و المسلمین دکتر شریعتی رییس دانشگاه علامه طباطبایی گفت: مهندس فرهنگ؛ یا مهندسی فرهنگی و هندسه فرهنگی در مکتب بلند اسلام یک جایگاه ویژه دارد. به این معنا که اصلاً کل حرکت انبیاء؛ نقش قرآن کریم؛ لطف و عنایت خدا و هدایت تکوینی و تشریحی او برای مهندسی و بهره برداری صحیح انسان است. لذا در اولین گامی که در تعریف انسان دارد او را به عنوان شاخص ترین و برگزیده ترین موجودات هستی می شناسد و آن آیه شریفه «لَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَ حَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَ رَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَ فَضَلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْصِيلاً» حکایت از این حقیقت دارد. آسمان و زمین و مجموعه اینها را طفیلی وجود انسان و انسان را معمار هستی می شناسد. لذا می فرماید «هُوَ الَّذِي أَنشَأَكُم مِّنَ الْأَرْضِ فَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا» خدا شما را از این زمین آفرید و شما را معمار این عالم قرار دارد و در جای دیگر بیان قرآن این است که «الذی أَحْسَنَ كُلَّ شَیْءٍ خَلْقَ قَبْدَعِ الْخَلْقِ الْإِنْسَانِ مِّن تِیْنٍ» وقتی همه چیز به کمال خودش رسید تازه زیننده حضور و وجود انسان در این عالم شد. داستان آدم و حوا و اسکان او در بهشت داستان بسیار زیبایی است. خداوند سبحان در سوره های بقره، اعراف و طه یک بحث اساسی در مورد انسان دارد. این انسانی که از همه برتر و گل سرسید خلقت است؛ دچار مشکل می شود در قرآن بحث تزلزل وسوسه پذیری و انحراف از حرکت خوب و شایسته و سقوط انسان مطرح می شود. اما قرآن نمی گوید که ای انسان تو خود خریدار سقوط، نابودی و به دنبال زشتیها هستی بلکه سخن قرآن این است که انسان فرب می خورد. تزلزل در اراده و تصمیم